

Telegraful

Organ național-bis

2 ex. (Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 2657/1929 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

«Acum toate de lumină s'au umplut: și cerul și pământul și cele de desupt».

Inimile bunilor creștini saltă astăzi de bucurie mare foarte. Și cu toată dreptatea; căci: „Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa“. De aceea toți într'un gând mărturisim credința și toți într'un glas cântăm astăzi cântarea de preamărire a Celui care prin moartea Sa ne-a dăruit viața:

„Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le!“

O, Isuse, Fiul lui Dumnezeu, câtă lumină ai adus în lume, câtă mângâiere ai revărsat în inimile îndurerate, câtă dragoste ai coborât în sufletele împietrite și câtă credință ai sădit în gândurile îndoite — prin marea și necuprinsa minune a Învierii Tale cei de-a treia zi!

Din bunătatea și iubirea Ta fără de margini față de oameni Te-ai smerit și îmbrăcându-Te în haina pieritoare a trupului omenesc Te-ai pogorât în lume, ca să ne înalți pe noi, nevrednicii, la cerurile Împărăției Tale.

Ai vindecat pe cei bolnavi, ai saturat pe cei flămânzi, ai adăpat pe cei însetoși, ai ridicat pe cei căzuți, și pe cei din întunericul și

umbra morții i-ai scos la lumina vieții.

Între ai Tăi ai venit, dar atâția dintre ai Tăi nu Te-au primit. Făcătorii de rele Te-au hulit, Te-au ocărit, Te-au vândut, Te-au scuipat, Te-au bătut, Te-au suit pe Cruce, Te-au ucis, Te-au pogorât în groapă.

Tatăl cel din ceruri însă, din sânul Căruia te-ai născut și Căruia i-ai slujit pe pământ cu credință până la moarte, Te-a încununat cu biruință, înviindu-Te a treia zi și începătură nouă făcându-Te vieții adevărate tuturor celor care se închină cu credință sfintei Învierii Tale.

Înviat-ai din mormânt, Hristoase, Dumnezeul nostru și umbra păcatului s'a risipit.

Înviat-ai din mormânt și puterea morții ai zdrobit.

Înviat-ai din mormânt și legăturile iadului le-ai rupt.

Înviat-ai din mormânt, împărăția satanei surpându-o.

Înviat-ai din mormânt și zidul de vrășmașie dintre noi și Ziditorul l-ai făcut una cu pământul.

Înviat-ai din mormânt, cetățeni ai Împărăției Tale făcându-ne.

Înviat-ai din mormânt și lumea ai umplut-o de bucurie.

„Acum toate s'au umplut de lumină: și cerul și pământul și cele de desupt“. Pentru care pricină cu credință și cu smerenie îți mulțumim Ție, Hristoase, Dumnezeul nostru, cântând toți într'un glas cântarea cea de slavă a biruinții Tale:

„Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă Învierea Ta o cinștim și o mărim“.

Iar pe Voi, iubiții mei fii sufletești, aducându-Vă veste la îmbucurătoarelor sărbători ale Învierii Mântuitorului

nostru și a izbăvirii noastre, cu nemărginita mea dragoste de păstor și părinte sufletească al Vostru Vă povățuesc să Vă „curățiți simțirile, ca să vedeți pe Hristos strălucind“.

Să Vă înviorați credința în lumina praznicului Învierii și să Vă încălziți dragostea către Cel ce prin jertfa sa pe cruce ne-a răscumpărat din păcate.

Toată vrajba dintre Voi să amuțească, toată ura să se risipească, tot păcatul să-l omorâți și sufletele Voastre să se îmbrace în haina luminoasă a împăcării și iubirii frățesti, ca să puteți cânta cu inima curată: „E ziua Învierii! Să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să îmbrățișăm și să zicem: Fraților! și celor care ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Înviere și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le“.

Dar datoria de a lepăda pe omul cel vechi al patimilor și al neorânduiei trupului și sufletești și de a îmbrăca pe omul cel nou al vârtuților creștinești să nu Vă ispitească numai cu prilejul marilor praznice. Datoria aceasta să v'o împliniți în toată bună vremea vieții Voastre.

Eu pentru aceasta mă rog Tatălui celui ceresc și Fiului Său care a înviat din morți, seară de seară și dimineață de dimineață, ca sufletele Voastre să se umple de Duhul dragostei și al jertfei, pentru care pildă ne-a dat nouă Mântuitorul nostru. Un părinte n'are bucurie mai mare, decât văzându-și fiii în frățescă viețuire, duhovnicește veselindu-se împreună, la vreme de bucurie — și ajutându-se

cu aceeași dragoste la vreme de necaz.

Mai presus de toți învățătorii și povățuitorii lumesti Hristos să Vă învețe și să Vă povățuiască pașii vieții Voastre. Căci nu este alt învățător și povățuitor fără de smințeală. Nu este alt îndreptar înțelept ca El. Pentru omul singuratic și pentru neamuri deopotrivă.

El este viu în mijlocul nostru, până la sfârșitul veacurilor. Pe nime din câți I se închină și-I cer ajutorul, nu-l lapadă. El mângăie, El îmblânzește, El vindecă, El ajută, El îndreptează, El înalță, El iartă, El dă viață.

Și dacă El este izvorul mângâierii, al blândeții, al tălmăduirii, al îndreptării, al iertării, al iubirii și al vieții — cine sau ce va fi în stare să ne despartă de El? Cu adevărat nime și nimic din lume: „nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânii, nici ce este acum, nici ce va să fie, nici puterile înălțimii, nici puterile genuneii, și nici o altă faptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Isus Hristos, Domnul nostru“ (Romani c. 8, 38—39).

Săpați, iubiții mei fii sufletești, aceste povești, izvorâte din purtarea mea de grijă și din dragostea mea către Voi, în inimile Voastre și faceți ca ele să rodească în viața Voastră roduri bogate de fapte creștinești, bineplăcute lui Dumnezeu.

Așa Vă veți zidi viața fericită pe pământ — și Vă veți învrednici de viața cea vecinică, de dincolo de mormânt, spre care Mântuitorul prin învierea Sa ne-a făcut să nădăjduim.

Din luminatul praznic al Invierii Domnului scoateți puteri de înviorare a suflete-lor Voastre, ca să trăiască Hristos în Voi și Voi întru Hristos Mântuitorul nostru.

Cu aceste gânduri și sim-teminte vă trimit solia prazni-cului sfintei Invierii a Dom-nului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, pe care doresc din toată părinteasca mea inimă să-l petreceți în deplină bucurie și fericire și să-l ajun-geți sănătoși întru mulți ani.

Împreună cu această do-rință, împărtaşindu-Vă arhi-ereasca Noastră binecuvân-tare, Vă zic tuturor:

„Hristos a înviat!”

Sibiu, din reședința Noa-stră arhiepiscopescă și mitro-politană, la serbătorile Invierii Domnului din anul 1929.

Al Vostru al tuturor
de tot binele voitor

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop și mitropolit.

INVIEREA

Inveterarea celei mai înalte concepții omenești. Problema care a turburat sufletele în adâncimea lor din momentul, în care omul căzut în păcat a văzut că din toată strălucirea pierdută nu i-a mai rămas decât rațiunea. A fost rezolvată de Isus prin actul în-vierii Sale.

Ce este viața? Care este rostul nostru pe pământ? Ce este dincolo de mormântul în care se încheie capitolul pămân-tean al vieții noastre?

Învățații cunoscători ai mer-sului stelelor, cei cari în lumea antică au deslegat atâtea pro-bleme cosmice, n'au putut să ne dea la aceste întrebări decât ră-

spunsuri vagi, rezultate ale unor combinațiuni din domeniul fan-taziei.

Principiile rezultate din ace-ste răspunsuri, atunci când au fost aplicate în viața reală, ne-au dat sălbateca instituție a scla-vajului și ofranda de vieți nevi-novate pe altarele unor zei iden-tificați cu focul, cu metalul sau cu anumite animale.

A trebuit să vină El aici între noi. Să pornească din ob-scura casă a lemnarului, să adune în ființa-l omenească tot sbuciu-mul miilor de ani. Să-și atragă asupra Lui toată ura păcatului stăpânitor, să-și poarte crucea pe drumul de triumf al Calva-rului, pentru a treia zi după răstignire să arate răstăcirea și neputința urei, ce anima organi-zația întregii vieți omenești.

Se mai arătase Urzitorul ale-șilor unui neam, cari vestiră între fiii lui Israil pe Iehovah. Dar cum au interpretat urmașii Cu-vântul de bună vestire, am văzut din ruina morală, pe care a gă-sit-o Crist la venirea Lui în mij-locul aceluiaș popor ales:

O credință falsificată de spe-culanți, o ingenunchiare a prin-cipiilor în fața formelor minci-noase făcuse din viață acele mor-minte vâruite, de cari El amintește în puternicul lui memento.

Și vine El să aducă aminte de pomul, care nu face roadă, de sămânța ce cade la mijloc de drum, de lucrătorii viei, de fe-cioarele ce așteaptă mirele, arătând în acele cuvinte sculptu-rale drumul spre fericire, care nu poate fi ajunsă prin vorbe, gesturi și atitudini, ci prin fapte. Prin fapte isvorâte din dragostea de oameni în care se reflectă ecoul dragostei de Dumnezeu.

În fiecare pământean este ceva din duhul dumnezeesc su-flat asupra celui făcut din țărână. Dacă iubim pe Ziditorul trebuie să iubim și duhul lui sădit în mâna muritoare de lut. «Ce ați făcut unuia dintre aceștia, mie mi-ați făcut».

Nu comori pământene stoarse din durerea semenilor, în care Tatăl a sădit aceiaș scânteie de eternitate. Nu împilarea care murdărește în primul rând acea-stă schinteie. Nu îngâmfarea care sfidează în primul rând drep-tatea cu care Creatorul a îm-părțit tuturor din ființa sa. Ci alăturarea și solidarizarea cu ori-ce năzuință spre bine, umi-lința magistrului, care spală sin-gur picioarele ucenicilor săi, în-frățirea cu durerea orbului, în-durarea de strigătul slăbănogului și lacrima alături de lair și su-rorile lui Lazăr.

Iar pentru aceasta nu sunt fixate termene. În ori-ce moment munca în bine este plăcută lui Dumnezeu. Pentru aceasta nu există pauză. Cum ziditorul lucrează în continuu la înălțarea și înfrumșetarea operei Sale, nu-l înjosi, lăsând în neactivitate raza de lumină ce-a revărsat-o a-supra ta.

Așa de simplă această învă-țătură și, ca toate lucrurile simple așa de puțin înțeleasă de băi-bătorii în labirintul formelor deșarte.

Și cei cari se străduiau în-tru amăgirea ochilor trupești, hotărâră pierzarea celui ce venea în numele duhului și al adevă-rului. Hotărâră răstignirea celui ce, drept pildă, își identificase viața pământească cu principiile ce le profesa. Va jertfi viața pământească pentru a dovedi tri-umful adevărului. Ingenunchiat pe drumul de glorie subț greu-tatea crucei, va fi ajutat, El să-mănătorul de viață, de către Chirineul sămănător de grâu. Și, ca grâul aruncat în țarină de trudnicul muncitor al pământului, cel coborât în mormântul de piatră se va ridica mai puternic și mai plin de viață.

Iar cuvântul lui va dărâma o lume clădită pe temelia min-ciunei și o va reclădi din virtu-țile celor curați la inimă, indife-rent de lăcașul din care vor porni.

Această ridicare peste va-lurile urei o sărbătorim an de an de atunci. Mulți or fi făcut în decursul veacurilor legământ să-L urmeze pe El purtătorul Cuvântului. Lutul a fost însă mai greu decât hotărârea lor.

Și ce fericită generație ome-nească ar împodobi pământul, când fie-care ar trezi prin Hristos scânteia Dumnezească, cu care s'a născut. Ne-o închipuim cu toții. Jinduim, după ea, dar n'a-vem tăria să ne rupem din lanțul preocupărilor ce ne apleacă spre noroi, în loc de a ne înălța spre soarele luminei.

Ce au făcut doisprezece pescari atunci nu pot astăzi rea-liza milioane de cărturari. De ce? Căci văd binele. Și poate îl și fac. Dar nu-l fac de dragul Cuvântului, ci de dragul gloriei pământene, care înjosește și pe slăvit și pe slăvitor. Căci în fața Urzitorului lumilor de sori și stele toți suntem egali. Fapta singură ne apropie sau ne de-părtează de El.

Cu nădejdea că cei cari zac în întinerec vor vedea în curând lumina cea adevărată, înălțăm salutul biruinței adevărului, către toți copiii pământului creștin ro-mănesc, cari în aceste zile de reînflorire a naturii leagă atâtea nădejdi de munca lor:

Hristos a înviat!

I. U. Soricu.

Ideea de pace. Consiliul superior al instrucțiunii publice din Atena a hotărât să tipărească și să trimisă școalelor manuale destinate să cultive ideea de pace universală și de frăție între popoare. Se vor înălțura din cărțile școlare toate frazele ce ar putea contribui la menținerea dușmă-niei între țări. La școale se vor ținea prelegeri dese spre a inspira tinerimii duhul păcii obștești. — În vremea aceasta, soviniștii fanfaroni dela Bu-dapesta sânt furioși că negustorii d'acolo au adus *mere* din România și Cehoslovacia și școlarii unguri, mân-când astfel de mere «nepatriotice», ușor ar putea să mai uite agitațiile pe tema lui «Nem, nem sohal»

FOIȘOARA

Din ziua Invierii...

(Anul 1919)

Binecuvântarea cerească coboară încet pe razele de soare, ear zefirul șăgalnic, încălcându-se printre razele aurii, poartă cu el ciripitul sburdal-nicelor păsărele și parfumul florilor de primăvară. Azi natura toată și-a îmbrăcat haina de sărbătoare la vestea cea plină de bucurie sfântă, care veni cu luteala unui gând din țara făgă-duinții și se lăși peste întreaga lume:

«Hristos a înviat și prin învierea Lui a mântuit lumea!»

Satu 'ntreg par' c'a adormit. Oamenii cu toții sânt, ca de obicei, adunați la mijlocul satului lângă «bi-sericuța» veche. Câtă bucurie se poate vedea pe fețele tuturor, dar mai ales pe acelora, cari, după atâtea timp, au astăzi fericirea de-a serba,

împreună cu ai lor, sărbătoarea sfântă.

Unii dintre ei își spun cele pe-trecute prin țări streine, alții pun la cale cele viitoare, iar alții își lăsă gândurile să se ducă departe... la aceia pe cari i-a răpus mâna ucigă-toare a blestemului turbat.

Încetul cu încetul vorbăria se rărește, isprăvindu-și fiecare ce avea de spus.

...Și când cu toți trăiau doar gândurile lor, se apropie de grupul copiilor moș Sonu — povestitorul satului — și așezându-se în mijlocul lor, îi întreabă așa tam-nesam, cum e feliul lui, cu voce blăjină:

— Știi voi, dragii moșului, că că ce anume serbăm noi, astăzi?

— Știm, moșule! Astăzi serbăm învierea lui Hristos.

— Foarte bine: dar acuma să mi spuneți, că știți voi, că ce-a făcut Mama lui Isus după ce L-au prins jidovii și după ce a înviat?...

— Asta n'o știm, moșule, dar să ne-o spui dumneata!

...«Apoi, bine uite, se zice, că în noaptea aceea când, cu ajutorul lui Iuda trădătorul, jidovii au prins pe Isus, Mariei maicei preciste i s'a arătat în vis Îngerul Domnului și i a zis: «Scoală Mario, că pe fiul tău, Iuda cel cu inima vicleană l-a vândut jidovilor răstăciți, iar aceștia îl duc la Pilat spre a-l chinui și să-l răstignească cea ce e zis de Domnul prin profet: «Și El moarte va muri ca un muritor spre a mântui neamul o-menesc».

Și s'a sculat Maria din somn, și a vărsat lacrimi amare, că doar nima i se sfârșia de atâtea durere. Iar Îngerii, în cer, auzind bocetele Ei, cari se înălțaseră până acolo, au plâns și ei de mila durerii unei mame.

Și așa plângând a plecat Maria spre casa lui Lazăr, cel înviat din

morți din partea lui Isus — făcătorul de minuni. Aici Magdalena, sora lui Lazăr, auzind vestea tristă, a plâns și ea smulgându-și părul frumos, și îi zise Mariei: «Vino să mergem acolo unde îl vor osândi pe Isus, că el poate va muri fără să-și poată pleca capul spre sânul părintesc».

Porniră amândouă pe poteca cea lungă de prin pădurile dese, pă-zite, pe nevăzute, de Îngerul Dom-nului...

Tot mergând ele înainte, deteră de un izvor limpede, ce curgea printre iarba verde, iar la marginea lui stătea un Sânger...

Și vrând Maria să treacă râul, îi zise:

— Apleacă-te de-asupra izvo-rului, Sângerule, ca să trec de partea cealaltă, spre a putea merge la fiul meu pe care îl chinuesc jidovii ră-tăciți.

Dar Sângerul, colea, i-a răspuns:

† EMANUIL UNGURIAN

1846—1929

Dela Timișoara ne vine dureroasa știre despre trecerea la cele veșnice a venerabilului bărbat al neamului și al bisericii ortodoxe, a ilustrului filantrop, care a fost *Emanuil Ungurian*.

Marele fiu al Bănatului se stânge la vârsta de 83 de ani, după o viață bogată în lucrări, desfășurate pentru înaintarea culturală, religioasă și morală a poporului nostru atât din Bănat, cât și din celelalte ținuturi ale țării.

Născut în 1846 în satul bănațean Chinez, din părinți iubitori de învățătură, și terminându-și studiile universitare, în 1874 își deschide biroul de avocat în Timișoara; ca priceput organizator conduce banca *Timișana* între anii, 1885 și 1896, și Alumneul român de acolo. Membru în corporațiile noastre bisericești, alături de cei mai valoroși aderenți ai școlii lui Șaguna, membru fondator al Muzeului național din Sibiu, al ziarului *Dreptatea* din acelaș oraș, și al multor societăți culturale, întemeietor de biblioteci ambulante pe sate, Emanuil Ungurian s'a arătat în toată vremea darnic și luminat sprijinitor al tuturor întreprinderilor culturale și bisericești din această țară.

În congresele național-bisericești a susținut cu statornicie ideea înființării episcopiei ortodoxe române la Timișoara, — idee aprobată de congresul dela 1906. Acțiunea înființării episcopiei o continuă și în timpul mai nou, după desrobire, și obține

dela primăria orașului Timișoara un loc potrivit în cetate, unde urmează a se clădi viitoarea catedrală și reședința episcopescă.

Rol de frunte a avut Emanuil Ungurianu și în cauza despărțirii bisericii noastre de cea sârbească.

Ca fiu credincios al bisericii, lucrează cu pricepere și tact, pentru înființarea parohiei ortodoxe române la Vârșet.

În procesul fundațiunii Transilvaniei, acaparată de sârbi, Ungurianu a izbutit să ni se dea câștig de cauza, obținând jumătate din această fundațiune.

În 1912, vrednicul bărbat își donează toată averea, 1/2 milion coroane, în bani și efecte, creind «Fundațiunea Emanuil Ungurianu», pusă sub administrarea episcopiei aradane; după înființarea episcopiei dela Timișoara, fundațiunea va trece, conform dorinței donatorului, în administrarea acesteia.

Ca inspector cultural în municipiul Timișoarei, Ungurianu în 1923 organizează căminele de ucenici, care adăpostesc astăzi peste 500 de elevi români.

Sfaturi bune și observații de preț a răspândit, cu vorba și scrisul, în tot timpul cât a veșuit.

Puțina avere ce i-a mai rămas, marele defunct a împărțit-o prin testament comunelor bisericești ortodoxe române din Timișoara Cetate și Iosefin, precum și Casei naționale din acel oraș.

Astăzi, în Joia mare, se face înmormântarea răposatului în

Domnul, și anume, după a sa dorință, simplu și fără podoabe. Corul, dirijat de maestrul Sabin Drăgoi, va intona la prohod și cimitir cântecele funebre...

Măltă vreme se va simți, cu deosebire în epocile de materialism, golul lăsat în urma sa de fruntașul bănațean, care eră al neamului întreg, și care ni-a lăsat moștenire nu numai bunuri de valoare materială, ci mai pe sus de toate pilda cea mai grăitoare a caracterului său integru.

Binecuvântată și veșnică să-i fie amintirea!

Nr. 2829/1929

Circulară

Discul învierii Domnului pentru Internatul arhidiecezan

În baza concluzului Ven. Sinod arhidiecezan Nr. 34/922 referitor la înființarea Internatului arhidiecezan, pentru orfanii de preoți, prin aceasta dispunem ca la sărbătoarea Învierea Domnului din acest an să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în favoarea acestui internat.

Sumele încasate se vor trimite prin oficiile protopopești oficiului nostru de casă cel mai târziu până la 1 April a. c.

Sibiu, la 26 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2527/1929.

Notificare oficială

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, în înțelegere cu înaltul guvern și cu Comitetul pentru organizarea serbărilor Unirii, va organiza la Alba-Iulia «Muzeul Unirii».

Indemnăm cu toată căldura clerul și credincioșii din eparhia noastră, să dea întreg concursul acestei lucrări, care dorim să fie un simbol strălucit al unirii neamului nostru.

Sibiu, la 22 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2299/1929.

Aviz

Se aduce la cunoștință celor interesați, că On. Consiliu de miniștri prin jurnalul Nr. 401, încheiat în ședința sa dela 1 Martie 1929 a aprobat, ca preoții cari ocupă efectiv și în condițiunile prevăzute de legea cumulului funcțiunea de institutor sau învățător, să primească pentru una din funcțiuni, lăsată la alegere, întregul spor de scumpete cuvenită acelei retribuțiuni, iar la cealaltă funcțiune 50% din sporul de scumpete cuvenită acesteia.

Adaosul de familie se acordă numai la retribuțiunea cu scumpetea întreagă.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2370/1929 Ep.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **împiegat** clasa II-a la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, dotat cu salar de bază de Lei 500 plus accesoriile, care se urcă în total la suma de Lei 3920 lunar, se publică concurs.

Reflecții vor înainta cererile lor însoțite de actele de calificare Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 15 April a. c.

Vor fi preferiți candidații, cari știu serie la mașină.

Sibiu, la 16 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Un mediteranean

Povești din folklor cântă vitejia fiului de pescar, care fugit dela părinți, pleacă din apusul Scandinavei spre țara de ghiață unde osia străbătând găoacea pământului se continuă la infinit. Însoțit de singurul tovarăș, un câine, după cale lungă și bogată în peripeții, lipsit de mijloace materiale și descurajat se reîntoarce acasă. În modestul sătuleț de pescari e primit cu mare bucurie iar tatăl său îl întâmpină cu cuvintele: «Nu încerca să pătrunzi misterul ghețurilor, căci neamurile cari se încălzesc cu ghiață îl vor cunoaște!».

Tragicomedia nobiliană, — creația Neptunului mediteranean plimbat în gondole, — pornită pentru pătrunderea tainelor regiunilor arctice a adus, pe lângă jertfirea vieților unor tineri plini de entuziasm și dureroasa

— Nu-mi plec creanga, că tu trecând peste ea o vei rupe și eu voi rămânea ciumpod și urât.

Maria l-a blestemat zicând:

— Tu nu știi ce e durerea unei mame, de aceea fii blestemat, ca ori cine va rupe o mlădiță, să curgă sânge din tine, și ori cât de mică-ți va fi durerea, tu să o simți.

Apoi cu dumnezeescul ajutor al îngerilor au trecut mai departe...

Noaptea se cobora tiptil, tiptil... iar luna își desmerda razele prin părul cel frumos al Magdalenei. Și iar au ajuns la un izvor în care se oglindea un maslin frumos.

Și i-a zis Maria:

— Intinde-ți creanga de-asupra izvorului, masline, căci mă așteaptă fiul meu, Hristos, răstignit și chinuit de jidovi.

Și maslinul întinzându-și creanga, Maria l-a binecuvântat:

— Fii binecuvântat, masline, tu

înțelegi durerea unei mame. Lemnul tău să fie sfânt, iar din fructele tale să se stoarcă uleiul ce va arde în candelă pentru ruga și mântuirea păcatelor.

Și mergând mai departe au dat de un tei bătrân înflorit, ce sta aplecat spre un izvor. Și făcându-le acesta pod de trecere, Maria l-a binecuvântat, ca ei să fie odată pe an în biserică, împodobind cu florile sale icoanele. Mai apoi au ajuns la un nuc, care încă și-a aplecat creanga peste izvor, făcând astfel și el pod de trecere. Maria l-a binecuvântat și pe el ca din lemnul lui să se facă icoane.

Și au plecat înainte...

După multă cale au ajuns în sfârșit la groapa lui Isus, care era de nouă stânjini de adâncă și tot atât de largă, iar gura ei era astupată cu o stană de piatră; dar care groapă, acum, spre marea lor mirare era de-

sartă. Și pe când stăteau ele uitându-se cu mirare una la alta, neînțelegând ce poate fi, să auzi de colo de sus un cântec dulce, un cântec sfânt. Era cântecul învierii cântat de corul Heruvimilor. Și-atunci înțelegând Maria și Magdalena, îngenunchiază amândouă și prin rugăciuni fierbinți măriră puterea lui Dumnezeu...

Apoi moș Sonu tăcu...

Și de odată cu toții, mai întâi copiii, apoi cei bătrâni, inconștienți, îndemnați de ceva sfânt și nevăzut, de ceva de ce nu-și puteau da nici ei seama, începură să cânte cântecul învierii.

În tăcerea aceea adâncă cântecul părea o rugăciune plină de vrajă sfântă și misterioasă, părea rugăciunea sufletelor, care pe aripile lui voiau să se înalțe, să se apropie, de Cel ce astăzi șade dea dreapta Tatălui...

Cortolan Bărbat.

Hristos a 'nviat!

Trecurăm săptămâna patimilor, unii cu zile de post și smerenie, alții de rugăciuni și privegheri în emoțiunea jalnicei dureri a clipelor celor mai tragice din viața pământească a Mântuitorului.

Sâmbătă spre Duminică, în crugul sfintei nopți a învierii, clopotele bisericilor vestesc veșele și biruitoare, că Cel răstignit pentru noi și pentru ispășirea păcatelor noastre, a răpus moartea, săvârșind în acest chip minunea cea mare, dovedindu și ființa dumnezească și adevărul cuvintelor Scripturii.

Astăzi mormântul Dumnezeului celui viu s'a deschis, iar ingerii s'au pogorât din cer de au anunțat lumii învierea lui Hristos, dovedind prin aceasta biruința asupra firei, biruința adevărului asupra minciunii, și întâmpinându-și ucenicii îi salută cu dulcele cuvinte: *Pace vouă!*

Astăzi crucea, lemn de ocară, s'a făcut pentru noi simbol de triumf.

De astăzi mormântul, până ieri încă locaș de nemângăere și de osândă, rămâne loc de repaus și de speranță pentru toată creștinătatea.

De aceea amintindu-ne de această minune, ce a avut răsunet în lumea întreagă, să strigăm și noi cu profetul psalmist plini de bucurie și de mângăere, și să zicem: «Dumnezeul nostru este Dumnezeul mântuirii, — ale Domnului Iehova sunt ieșirile din moarte. Aceasta este ziua, care a făcut-o. Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa. Pace! Pace vouă!»

Cu aceste cuvinte ne întâmpină Hristos și pe noi astăzi, voind să ne învețe pe toți, căți sântem creștini, că trebuie să îmbrățișăm pacea și să respingem dela noi ura, pisma, răsunarea și orice resentimente dușmănoase. Trebuie să înțelegem, că sântem datorii a ne ierta unii altora gre-

șelile, așa precum ne iartă Dumnezeu păcatele noastre, și să înrădăcinăm pacea adânc în inimile noastre, căci peste frământările vieții noastre zilnice, peste tot ceea ce sântem, domnește adevărul, — și o viață trăită în afară de adevăr nu este viață.

Și oare astăzi nu sântem trufași ca și cărturarii, fătarnici ca fariseii, neîncrezători și plini de îndoeli ca saducheii, dar mai ales lipsiți de puterea stăruinții în bine? Nu vedem mulți îngâmfăți cum își poartă importanta persoană clătănindu și pe umeri capul greu de duhuri rele, trecând provocător pe lângă tine, pașnic muritor fredonând mărâitoare melodii de fiară în așteptarea răstignirii tale? Ceeace s'a petrecut acum 2000 de ani în Ierusalim, este icoana vieții noastre de astăzi lipsită de statornicie și închinată spre păcat.

Din înălțimea marei sărbători a Învierii Domnului desprindem: colo, în zare, adevărul statornic și etern, — ear aici între noi o viață de minciuni și desfrâu.

Sus, în seninul zărilor albastre, stăruie adevărul veșnic biruitor, iar jos prăpastia fioroasă, care stă deschisă lângă noi.

Minunea învierii trebuie să fie pentru noi imboldul de a trăi în acest adevăr, străduindu-ne prin virtuți să gonim dihonnia dintre noi, prăvălind o în prăpastia ce ne stă deschisă.

Hristos a înviat pentru a dovedi veșnicia adevărului, pe temeiul căruia trăește lumea și pe care poporul lui Israil în aiurerea minții lui nu l-a înțeles cu toate arătările dumnezeiești, prin clătănirea stihilor cerului, cutremurarea pământului, întunecimea astrilor, ruperea catapiteazmei, — până și demonii tartarului înfricoșați se ascundeau în adăncurile iadului; dar ei «Văzând nu au văzut și înțelegând n'au înțeles» sau celalalt cuvânt al scripturii: «Că întru ale sale a venit și ai săi pe dânsul nu l-au cunoscut» — plecând cu lumina

și adevărul spre a-l răstăgna și înmormânta.

Când zicem «Hristos a înviat» recunoaștem adevărul ca temelie a vieții noastre creștine; ear când răspundem:

«Adevărat a înviat!» ne obligăm la respectarea lui neclintită în viață.

Spiritele libere și toată ceata reformatoilor de religii, cari s'au încercat să omoare pe Isus a doua oară în sufletele oamenilor, zicând că Isus ar fi un mit născocit de pe vremea lui Octavian August și Tiberiu și că evangheliile sânt legende, astăzi au recunoscut măreția trăiniciei eterne a adevărului: — Hristos rămâne un sfârșit și un început de taine dumnezeiești la căpătâiele a două lumi ale Istoriei omenești și că omul nu este decât o mărginire din infinitul Dumnezeu către care tinde, prin credință și adevăr, omul luptând să se desmărginească din întrupare, evoluând către infinitul Dumnezeu.

Aceste temeuri de credință și adevăr trebuie să fie vii în mintea creștinului, care serbează ziua învierii Domnului.

Pentru noi, mai ales în anul acesta, când sfântul Sinod în fixarea Paștilor a pus în concordanță anul liturgic cu anul civil, întemeiat pe cursul solar, este și mai mare prilej de luminare și îndreptare a întăririi sufletului nostru, ridicându ne peste toate doctrinele de interese și filosofii de ocazie ale reformatoilor de religii și moravuri, jertfindu-ne în învățăturile Domnului, cum El s'a jertfit pe sine, și stăruind cu toții în exteriorizarea simțului nostru religios și de participare în Divin, — căci numai astfel se vor putea înțelege cuvintele Scripturii:

«La început a fost cuvântul, cuvântul era dela Dumnezeu și Dumnezeu era cuvântul...», ce se aud astăzi la liturgia Învierii lui Isus.

Consilier II. I. Iliescu,
judecător, Tribunalul Sibiu.

Desnodământul săptămânii sfinte

Isus și-a dat viața pe Calvar în momentul în care mulțimea, din curtea și de pe treptele templului, se îmbulzea în jurul mie-lului ucis pentru sărbătoarea Paștilor. Această coincidență a fost voită de Acela pe care Ioan Botezătorul îl numise dela început «Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii».

Isus ridică păcatele lumii murind... Dar eată ce stranie întorsătură a lucrurilor: Moartea aceasta, prin faptul că exprima și ducea sfینtenia, mila și iubirea lui Isus la punctul lor culminant, a fost, chiar prin aceasta, expresiunea și punctul culminant al puterii Sale de viață. Virtuțile care îi trebuiau pentru ca moară și motivul pentru care murea, au făcut din momentul Calvarului, cel mai viu moment al umanității lui Hristos.

În ceasul în care ispășirea misterioasă cerea să fie atârnat de cruce un cadavru, cuvintele profetice își dovedeau adevărul lor triumfător: «Tu nu vei lăsa ca Sfântul Tău să vadă putreziciune».

Oh, cât e de minunată dimineața strălucită a Paștilor! Hristos prin moarte a învins toate cauzele morții.

De două mii de ani a înviat Hristos și, de două mii de ani, n'a trecut măcar un singur veac fără ca puterea scepticismului să nu fi căutat să ruineze realitatea învierii. Ea a fost atacată de toate părțile: de filozofi, de critici, de istorici, de literați; nimic nu s'a cruțat pentru asaltul realității învierii, toți oamenii știind că pe această stâncă neclintită e bazată întreaga Evanghelie.

Învierea este casa de care vorbește Isus, casa zidită pe stâncă: asupra ei au suflat vânturile, a căzut ploaia, s'au abătut și torențele, dar ea a rămas în picioare, căci ea era zidită pe

pierdere a marelui explorator Amundsen, ostracizarea morală și socială a unui nou martir pentru progresul științei: generalul Nobile.

Rămâne viitorul dator să ne înșire pe făuritorii acestei idei precum și evenimentele mai importante cari au «desăvârșit» planul de atac al răpunerii Polului nordic. Până atunci ne mulțumim, aruncând o privire furie peste umărul celorlalți comentatori, să înregistrăm punctul nostru de vedere, — întru nimic deosebit de cel european, — imparțial, ca unii cari poate nu ne încumetăm să dăm ultimatum foamei ghețurilor și să profanăm postulatul explorărilor arctice și antarctice întreprinse de englezi, norvegieni și germani.

Faimosul itinerar aerian, care urma să fie parcurs, în anul expirat, de giganticul dirijabil «Italia» părea că anunțase șah-matt-ul inevitabil polului nordic. Visteria italiană finanța

cu largă dare de mână această expediție iar lumea științifică pregătea inaugurarea cuceririi terenului care purta cuvântul magic «inexplored». Totuși cei cari cunoșteau ospitalitatea ghețurilor și «cari știau să mănânce carne crudă și erau născuți pentru sacul de blană», dubitau tacit succesul. Câteva săptămâni mai târziu «scepticismul» lor devenea fapt îndeplinit; polul nord rezistase.

Intr'adevăr după ce «Italia» trecuse pragul Europei și domnia din văzduh terenurile cari erau mormane de ghiață și unde orice vietate lipsește, inima celor de acasă începuse să bată îngrijorată. Lipseau știri. În această nervoasă agitație și când pericolul încerca să amenințe membrii expediției s'a hotărât plecarea echipei de ajutor.

«Mujicul soviet» a pus în mișcare pistoanele spărgătorului de ghiață «Krassin» pentru salvarea celor ame-

nințați. Era fără îndoială ceva uman, un gest nobil din partea Rusiei, poate unul din singurele acte făcute fără intenții subversive; de cealaltă parte însă ceva rodea prestigiul și — deși bunăvoință era, — galbenii Apeninului nu au mulțumit decât personal marinarii de pe «Krassin».

Membrii expediției fiind împraștiați pe banchizele nesfârșite de ghiață, după ce «Krassin» salvase întâi pe căpitanul vaporului aerian naufragiat, nemuritorul Amundsen a părăsit patria pentru a căuta cu avionul pe cei negăsiți. A lăsat pământul iubit al țării pentru a nu se mai întoarce. Supremul sacrificiu!

Când acțiunea de salvare reușise să adune pâlcurile resirate ale exploratorilor, două grupuri lipseau: grupul Malmgreen și trio-ul condus de Mariano. Primul a rămas fără urme iar din al doilea numai Mariano și Zappi supraviețuiau. Nu vrem

să acuzăm și să creem o atmosferă mai agravantă, dar un punct vulnerabil ne stă înainte. Unul din cei cari alcătuia restul acestei mici colonii răătăcite, purta hainele aceluia a cărui căutare a rămas zadarnică. Pielea nu au putut-o explica nici colaboratorii salvării, nici opinia publică iar Mariano și Zappi prin răspunsuri tulburi și evasive inspirau bănuieți. Fără îndoială, că atunci când omul se vede amenințat de primejdia de a muri de foame recurge la cele mai hazardoase mijloace; este ceva ce impune spiritul de conservare. Dar credem, că prietenia trebuie să-și păstreze sfântul altar și în fața morții și soarta care urma trebui să fie aceeași pentru toți. Știrbirea acestui trio a decurs în împrejurări foarte tainice iar dispariția unui singur prin supraviețuirea celorlalți doi va rămâne încă o rană care nu are aparențe de înșănătoșire.

stăncă. Astfel asupra învierii au dat asalt toți egoiștii, toți orgolioșii, toți flecarii, toți necredincioșii; ear ea a rezistat tuturor loviturilor, pentru că stă pe un triplu fundament: istoria evanghelică, mărturia apostolică, și experiența bisericii.

Istoria evanghelică: Invierea nu numai că e povestită, dar e și demonstrată de istoria Patimilor. Evangheliile ne fac să vedem că toți discipolii își pierduseră speranța și că ei nu s'au reîntors la mormânt, decât pentru a îmbalsama corpul lui Isus. După înviere, ei se arată plini de bucurie și de curaj.

Mărturia apostolică: Curând după înviere, în ziua Rusaliilor, Petru începu să predice și să adeverească înaintea tuturor, înaintea jidovilor, înaintea mulțimii enorme, adunată pe piață, învierea Domnului, al cărui mormânt a fost găsit gol. Nu s'a găsit o singură persoană care să contrazică pe apostoli. Au fost tratați de nebuni, de hoți, dar n'au fost niciodată tratați de mincinoși. Legenda care începuse să se răspândească zicându-se că ei au ascuns trupul, ne dovedește cât de siguri erau adversarii lor că mormântul era gol.

Experiența bisericii: Douăzecișinouă de veacuri de misiionarism, douăzecișinouă de veacuri de probă pentru toate doctrinele, cât și pentru toate ereziile, au dovedit că biserica este într'adevăr întemeiată pe învierea lui Isus Hristos. Fidelitatea și puterea bisericii au fost totdeauna de partea doctrinei învierii. Ascultați pe misionari: ce predică ei, dacă nu învierea? Intrați în biserici și veți auzi anunțându-se învierea. În timp ce raționalismul, orce nume ar avea, a trecut peste poporul lui Dumnezeu ca crivățul care ofilește.

Desigur, învierea lui Isus Hristos e mister. Fără ea convertirea apostolilor ar fi mister și mai mare. Desigur, învierea

lui Isus Hristos e minune. Fără ea, destinele bisericii și victoria ei ar fi minune și mai mare.

Eată pentruce, ne având decât să aleg între două soluțiuni, pe aceea care glorifică rațiunea mea, sau pe aceea care o umilește, — am ales pe aceasta din urmă. Dacă lapăd minunea, nu mai înțeleg textele Evangheliei, nu mi mai pot explica propovăduirea intensă a apostolilor, și mi pierd certitudinea mântuirii mele, căci dacă Mântuitorul meu n'a fost mântuit, cum voi putea fi eu? Pe când dacă primesc soluția care-mi umilește rațiunea, textele Evangheliei rămân pentru mine suprema mângăere; eu rămân în comuniune cu apostolii; aparțin bisericii militante, așteptând ca ea să fie triumfătoare; știu în cine am crezut și speranța mea e vie, pentru că Mântuitorul meu e viu.

(După Westphal.)

Oct. Dragoș.

În memoria mareșalului Foch

Moartea fostului comandant strategic, al armatelor Antantel în marele și sângerosul război, a produs adâncă emoțiune în țările aliate.

Doliul care, în ziua de 20 Martie, a lovit Franța, a atins dureros și România întregită conștientă că datorează marelui ostaș sentimente de veșnică recunoștință.

Națiunea română, prin glasul corpurilor sale legislative, împărtășește doliul marelui națiuni surori și pune pe mareșalul Foch alături de glorioșii desrobitori ai neamului românesc.

Ne plecăm în fața genialei figuri, care s'a luptat pentru biruința dreptății între neamurile lumii, și care murind trece la nemurire.

Franța proclamă, la moartea lui Foch, doliu național, cum n'a mai proclamat decât la moartea lui: Victor Hugo, Pasteur, Carnot și Felix Faure...

Resturile expediției se întorceau în patrie. Deși mândria generalului Nobile a fost greu jignită, — din pricina sa bine înțeles, — Roma nu l primește ca pe un erou sau ca pe fiul răstăcitor din Biblie, ci noui desiluzii îl așteaptă. Din ordinul ducelui, care vedea clar, că Italia înghițea un blam, se institui o comisiune anchetatoare, care trebuia să studieze cauzele nereușirei iar până la avizul acesteia, Nobile este degradat, Roma i se impune ca domiciliu forțat pentru restul anilor iar memoriile nu vor putea fi publicate nici pentru copii.

Astăzi când cercetările anchetei nu au adus nici o schimbare în versiunile de până aici cu o singură deosebire, că acțiunea lui Mariano și Zappi a fost declarată eroică (?), ținem să spunem că față cu condamnarea lui Nobile nu votăm nici pro nici contra. Vedem însă, că ceea ce bă-

trănu pescar din istorioara redată la început spunea fiului său revenit se potrivește expediției Nobile.

Nutrim o minimă speranță, și mărturisim, că contrastul dintre nord și sud în genere va constitui întotdeauna o înfrângere sigură pentru acei cari ar dori descoperirea polului.

Leon Proca.

Mama

De Horia Petra-Petrescu.

Se apropie cu înțeleasă de aeroplan noaptea învierii, când se vor împlini doi ani, mamă, de când ai închis ochii tăi pentru vecie.

Pe afară cântau oamenii «Hristos a înviat!» și clopotele sunau a sărbătoare și soldații dădeau salve de bucurie de zburau și bieții porumbi, speriați de atâta zvon de veselie — iar tu, mamă, zăceai în patul tău, cu mâinile încheșate, cu capul căzut spre pieptul tău, care atât de bucuros ar mai fi vrut să respire!

«Domnule doctor! domnule doctor!» ai strigat tu, mamă, încă cu câteva ceasuri

Cuvinte arhieresti

— La sărbătoarea învierii Domnului —

I
Din pastorală P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului:

... În sunetele de clopote și în cântece de laudă, creștinii se întîmpină cu «Hristos a înviat». Câți însă își dau samă, că iau numele Domnului în deșert, dacă nu se gândesc în același timp la șirul cel lung al nedreptăților ce le-au făcut, nici la conștiința încărcată cu păcate ce le au săvârșit? Câți pot mărturisi cu cugetul curat, că au împlinit cum se cade poruncile legii, și nu s'au lăsat abătui de la calea dreptății?

Hristos, prin patimile și moartea Sa pe cruce, a risipit întunerecul păgânătății, a răscumpărat pe om de sub jugul păcatului, și ne a chemat la o viață nouă.

«A treia zi, ca un Dumnezeu înviind Hristos întru mărire, ai dăruit lumii viață fără de sfârșit și mare milă», ni se spune în una din frumoasele cântări pe care le-am auzit azi. Dar oare toți cei ce-și zic creștini, au părăsit mormântul fărădelegilor, toți au ocolit căile întunerecului și năzuesc spre lumina adevărului?

Luminata sărbătoare a învierii ne îndeamnă pe toți, să ne cugetăm bine asupra acestui lucru.

Căci nu poate fi bucurie deplină, de care dorim să ne facem părtași în această sfântă și mare zi, dacă nu vom stăruia să ne cercetăm cugetele și sufletele, pentru a ne lăpăda din patimile și pornirile cele rele. Această mare sărbătoare ne mai învață, că suferința și chinul, ocară și pătimirea suferită pe nedrept, trebuie să aibă și un sfârșit. Lanțurile robiei și ale întunerecului trebuie să se frângă odată și deasupra lor trebuie să strălucească lumina și dreptatea. Isus a suferit până 'n sfârșit, dar a venit și ziua, când pământul s'a cutremurat, catapiteazma bisericii s'a rupt în două, inimile chinuitorilor s'au îngrozit de spaimă.

Pilda lui Isus este mult grăitoare și pentru noi, — și mai ales pentru fiii neamului nostru. Acest neam batjocorit sute de ani, asuprit, a fost ținut în lanțurile robiei întunerecului de dușmani, cu gândul ascuns ca să ne piarză.

Sărbătoarea învierii, din anul acesta, are deci pentru noi și o însemnătate deosebită. Ea cade de aproape cu o altă sărbătoare — sărbătoarea întregirii neamului, de acum zece ani.

Bătrânii, cu plete albe, — trecuți prin greutățile vremurilor de urgie,

mai înainte, cu ultima ta putere înmănușată, «nu-i așa că o să mai trăiesc?»

Și acum nu mai rosteai nici o vorbuliță, ci te răceai încet pe'ncetul, luându-ți rămas-bun dela toate cele lumești.

O, mult ți-a fost groază de întuneric — și-acum ți se pregătea sicriul! De câte ori nu ne-ai spus, după moartea tatii: «În mormânt tot întuneric o să am! până trăiesc nici noaptea să nu se stingă lumina!» și lampa electrică ardea toată noaptea.

Spune o vorbă creștinească cumcă cel ce moare în noaptea învierii este mai iubit de Domnul, că ajunge mai repede la locul de odihnă. Hărăzitu-ți-a Domnul soarta aceasta, fiindcă te-a avut mai dragă?

Mama mea, tu ai meritat-o!

... Nu s'au schimbat multe în odăile de când ai plecat tu din mijlocul nostru! Doar că a dispărut patul tău, în care te frământai tu nopțile, cum să ieși mai bine la cale cu socotelile gospodăriei și locul tău la masă este gol, fiindcă n'are cine să-l înlocuiască. Pianina în zadar așteaptă cu clapele ei de fildeş să-ți plimbi degetele pe ea și lucrurile tale de priă cutile de pudră să le anini pe piept sau să le ieși în deget. Dar nu vei veni, pentru că nu vei putea să mi te apropii niciodată, niciodată...

— Își vor mai aduce aminte cu groază de suferințele din trecut și cu inima înfrântă și cu duhul smerit vor lauda pe Dumnezeu, care a făcut și minunea învierii noastre naționale.

S'a răsturnat piatra de pe mormântul nostru, întocmai cum s'a răsturnat piatra ce avea să acopere pe nedrept trupul Mântuitorului lumii.

Stăpânitorii țării, în grija și dragostea ce sânt datori să poarte neamului și scumpei noastre patrii întregite, s'au gândit să facă sărbări mari, la care să ia parte toată suflarea românească.

Să ne rugăm cu toții sufletește în acele clipe de înălțare și de sărbătoare.

Isus, când s'a arătat după înviere învățăcelilor săi, i-a întâmpinat cu cuvintele «PACE VOUĂ».

Pare că nici odată n'ar fi fost mai bine simțit rostul și înțelesul adânc al acestor dumnezeiești cuvinte, decât în zilele de azi.

Pace în suflete, mai multă bunătațe în inimi, mai puțină răutate în minți, mai multă dragoste către aproapele și o grijă mai largă pentru nevoile țării...

Criza de autoritate

Dr. G. PREDA,
medic psihiatru, Sibiu.

O parte din opinia publică s'a agitat, în ultimul timp, pe tema Pascăliei.

Prin presă, în parlament, în întruniri publice (mai ales în Basarabia) s'a discutat cu multă aprindere, această problemă.

Preoți și laici, au intrat deopotrivă în hora discuției, acționând prin diferite impulsuri, provocați de anumite credințe profesionale, interese materiale, personale, politice, etc. fără să țină dea complex seama, că contraordinea ce ar fi urmat unor ordine, nu puteau aduce decât desordine. Și această desordine, nu numai că ar fi slăbit autoritatea bisericească, dar ar fi prejudiciat consolidarea puterii statului.

Mărturisesc că nu am studiat nici odată argumentele, care ar pleda pentru unul sau altul din termenele sau ziua serbării paștelui.

Fără a fi poate mai puțin credincios, ca unii ortodocși ce se ridică astăzi, în pseudo apărători ai doctrinei ortodoxismului, am crezut că soluționarea acestui chestiuni, trebuie lăsată numai bisericii, ca o problemă ce intră cu totul în domeniul ei.

Câte odată te visez, mama mea, și așa de bine mă simt în preajma ta! Revenit din lumea somnului, simt junghiul realității și aș da munți de aur — dar nu-i am! — să mai fiu în apropierea mâinii tale.

Ai avut tu dușman în viață? Nu îmi vine să cred, fiindcă vorba ta domoală și veselă nu putea să jicnească, fiindcă ochiul tău nu putea arunca fulgere, pentru că ai fost născută nu ca să învrăjbești, ci ca să potolești patimile.

Te văd, mamă, seara, în pelerina ta de casă, cu sticla măritoare în mână, ca să poți ceti romanul sau gazeta, lângă mine, și te aud povestindu-mi cu durerea 'n glas și 'n suflăt: «așa se urăsc! vai, așa se urăsc! eu am pus o vorbă bună — și în stânga și în dreapta — și am căutat să-i impac!» și mâna ta tremură și ea de durerea, că fiindcă omeniești se pot uri atât de păgânește.

O, și bucuria ta, când îmi povesteai câte odată: «s'au împăcat!» Parcă ai fi venit dela sărbătoarea-sebătorilor...

Mai este ceva din sufletul tău în odăile noastre, încă n'a dispărut! Jucăriile de fildeş, de pe când erai copilă, tot pe «strada Tribunei» de astăzi, n'au dispărut — te așteaptă. Sunt aici și notele tale iubite și scaunul-leagăn,

Am considerat apoi, că autoritatea supremă bisericească, adică Sinodul, este singurul for competent să hotărască, iar ceilalți credincioși laici, urmează numai, să se supună acestei hotărâri.

Dacă prin articolul de față, ating intrucâtva această discuție, nu o fac cu scopul de a afla (mai mult) opinia publică, pe o chestie care nu înfră în competența mea și pe care repet, o cred definitiv tranșată, de autoritatea bisericească susmenționată.

Conflictul Pascaliei însă, îmi sugerează să tratez o anumită plagă a vieții noastre sociale, cu scop de a servi o receptă intelectualilor de bună credință, a căror judecată umbră de pasiunea acestei probleme, ia adus în situația, de a se arăta lipsiți de deferență, față de suprema autoritate bisericească și de înalții erarii ce o compun.

Prin descrierea acestei boli sociale, se poate vedea întru cât discuțiile puțin urbane sau prea acute, pot: exalta sensibilitatea postbelică a poporului, umplea paharul nemulțumirilor lor, mări asperitățile (create de împrejurări) între conducători și conduși și deci slăbi mai mult, autoritatea instituțiilor din stat și chiar a statului.

De altfel, acuitatea discuției problemei Pascaliei, ca și conflictul ce ia urmat și ca și multe alte incidente și conflicte sociale și politice (de după război), nu-și pot avea origina, de cât tocmai, în *criza de autoritate*, ce se observă în toate țările, criză care (prin situația topografică) lovește poate ceva mai mult, instituțiile noastre de stat (implicit biserica) și însuși statul.

Pentru înțelegerea mai ușoară a chestiunii, care ne a adus pe lângă alte multe și recentul conflict, îmi propun: a rezuma mai întâi înțelesul noțiunii de autoritate, a trata apoi, unde și cum se manifestă criza, cauzele ei, în sfârșit unele din remediile mai propice, dictate de împrejurări.

Considerăm *autoritatea* ca o energie sufletească, care dezvoltând simultan rațiunea și voința, obșnuiește individul, a-și subordona partea materială corporală, celei intelectuale spirituale. Energia, care face cu un cuvânt, ca psihicul, să guverneze fizicul. Această energie influentă, înconjurată de prestigiu și de încredere, este aceia care exprimă cu adevărat, valoarea omului care o manifestă și o exercită.

Autoritatea se exercită deci, atât în noi cât și în afară de noi.

În noi, o observăm în subordnarea atâtor celule, țesuturi, organe, etc. comandai altor celule, țesuturi sau organe mai superioare. O distingem apoi, când este vorba de transformarea individualității noastre în o personalitate morală, când căutăm ca spiritul să domine simțurile. Ea este acea, care, pentru binele ființei noastre întregi, pune frâu: capriciilor, poftelor, pasiunilor, etc. cu un cuvânt instinctelor noastre animale. Prin ea, concentrăm energiile, în vederea obținerii însușirilor superioare și realizării idealului nostru individual moral.

În afară ființei noastre, această energie, se mai amplifică, cu aceia de a servi binele comun, de a îndeplini îndatoririle noastre, de a renunța singur la libertate etc.

Autoritatea, nu este deci o putere cu care să ne întâlnim rar. Ea stă în ființa noastră, învâluie actele noastre, viața noastră zilnică. Ea reclamă sacrificiu pentru noi, familie profesione, biserică, țară etc.

Toți fără excepție, comandăm, și suntem comandați. Incepem, prin a comanda anumite organe sau părți corporale din noi și sfârșim prin a comanda semenii noștri, diferitele instituții și aceasta ca: părinte, patron, funcționar etc. Incepem apoi, prin a ne supune unei părți sufletești din noi, pentru a sfârși să ne supunem la atâtea și atâtea autorități.

Comanda și supunerea, crează și completează disciplina individuală și socială, fără care nu poate exista ordine și progres.

Negreșit, că trebuie să distingem autoritatea personală, de puterea sau dreptul acordat pentru stăpânire. Avem mulți oameni investiți cu puterea de a comanda, fără de a avea autoritatea în înțelesul arătat mai sus.

Pentru un șef deci, adevărata autoritate, nu depinde de haină sau de investitură, cât de virtuțile și calitățile intrinseci, care dispar odată cu el.

Prin comparație cu organismul individului găsim și în organismul social 2 elemente, din care: unul material, puterea sau forța corporală; și altul spiritual: rațiunea și voința.

Pentru împlinirea binelui social (comun), cel dintâi element, trebuie să fie subordonat celui de al doilea, numai așa se naște aceia putere de drept, în care elementele interne lucrează astfel, încât chiar puterea de a domina, urmează să fie subordonată autorității și competenței, care să consacră cu adevărat funcției sale.

În care te așezi așa de bucuros, după zdroaba zilei și priveai la noi ca la lumina ochilor tăi.

Înainte cu câteva clipe am răsfoit prin calendarele tale, mamă, prin calendarele ce ți le cumpăra tata, ca să ai ce însemna la purtarea gospodăriei, și multe mi-au spus însemnările astea, cari pentru alții nu sunt decât nește simple încreștări gospodărești zilnice.

Februarie 1900! Acum 29 de ani! În luna Februarie: Primit dela P. (dela tata) 75 florini! Plătit unei croitorese 12 florini! Pentru lapte 5 f.! La călcat rufele 1-50 f.; lui Horia 1-50 f.; pâine 1-20 f.; în societate 4 f.; tutun 0-92 f.; În 10 Februarie alți 17 florini, dela tata, pentru «menaj». — Martie măcelar 2-57 f.; lapte 4-30 f.; medicul 1 f.; teatru 1-20 f. Și așa mai departe — cu prețurile astea pitice!

O, te văd, mamă, innodând banul în pungă cu zece noduri, numai să ieșim la cale și să fim cu fața curată.

De câte ori ai îndurat tu lipsa, numai ca hăinițele noastre de copii și de tineri să fie «ca lumea», de câte ori te-ai retras, cu tata, (și el prea mândru ca să se milogească superiorilor săi!) numai ca să pot vedea și ceti mai multe, în străinătate și acasă!

De aceea, acum, când privesc la socotilele astea din calendare, îmi vine să ridic foile în dreptul buzelor mele și să sărut locul pe unde ți-ai purtat tu, mamă, mâna ta, ce nu se prea pricepea la socotite, dar își da osteneala să socotească, pentru ca gospodăria să nu sufere nici o scădere.

Chiar când te-ai dus la băi, să-ți cauți de sănătate — cum ai cruțat, scumpa mea mamă, cum ai însemnat creițar lângă creițar! Drumul dela Viena până la Franzensbad 18 florini! (Suntem în 1911) Dela Sibiu la Viena 18 florini! O manta de ploaie 25-20 f.! Două bluze rusești 2-40 f. Nu-ți hărăzeai lux, nu-ți venea bine să te împodobești peste măsură, fiindcă ne știai pe noi și erai soață și mamă bună. Intorceai și suceai o haină pe amândouă părțile, până ce o lăsa să se ducă în hala cu vechiturile.

... Și a venit războiul, mamă, și a trebuit, tu, cea care nu erai în stare să faci rău unei musculițe, să iai «lumea în cap», să treci Carpații, cu tata, încărunitul în cinste, și de acolo să treceți mai departe, în Moldova, la Iași, și și mai departe, până în Rusia, între ruteni, la Bolșaiaviska.

Când întrebai și acolo: De ce se urăsc oamenii așa? ți se răspundea: Hei, așa e lumea! n-o poți schimba!

Noțiunea autorității, nu exprimă deci în sine forța brută, dar ea are o forță sau putere în serviciul său.

Precum vedem, autoritatea individuală și cea socială, se așează pe terenul dreptului și a datoriei, în vederea realizării binelui. Cu alte cuvinte ea are o *obligăție morală*.

Nu mai principiile bazate pe dreptul natural, sunt înzestrate de autoritate, căci numai natura și Dumnezeu poate comanda acțiunii omenești. Omul ca o ființă dotată cu inteligență și libertate, nu se lasă supus unui alt obiect material, care să-l facă a dori binele moral, acel bine, pe care conștiința îl crede obligator și pe care ni-l desemnează idealul nostru uman sau social.

Societatea, fiind o grupare de indivizi organizați, cu anumite raporturi și relațiuni între ei, înseamnă că și ea posedă o individualitate, o natură și independență dată.

Unul din termeni Societății, îl constituie omul, care este principalul ei membru; celalalt îl constituie legăturile sau raporturile, care strâng oamenii. Acest din urmă termen, formează ideea socială, către care tinde inteligența și voința membrilor; formează binele comun, în vederea căreia s'a format gruparea.

Nu se poate vorbi deci de autoritate, fie în o grupare socială mică (familia), ori mare (societatea politică), cât timp, nu se are în vedere binele comun al asociaților; cât timp, nu se are drept scop, idealul social, care întruiește idealul uman al dreptului natural.

Cunoscând înțelesul noțiunii de autoritate individuală, și socială să vedem cum se exercită această autoritate.

Ideile fiind numai niște abstracțiuni, pentru exercitarea autorității, trebuie să le încarnăm adică să le dăm consistență.

De aci s'a creat necesitatea, de a găsi un titular al autorității, care gândește și voeste pentru binele comun, și care este obligat a face această autoritate, să treacă din domeniul idealității în acel al realității, adică pe terenul faptelor istorice și al existenței grupărilor respective.

Titularul autorității, care concretizează și individualizează această autoritate, este: ales, luat prin contract, adus prin împrejurări, impus de soartă etc. dintre acei considerați că posedă în un grad mai mare, valoarea intrinsecă a autorității.

La această alegere sau titrare, trebuie să se știe 2 lucruri:

I. că: voința omenească care lucrează la încorporarea autorității, se conformează numai indicațiilor dreptului natural, în favoarea cutăreia sau cutăreia individ sau organizațiune, și că ea se conduce în alegere sau numire, numai de exigențele naturale și de necesitatea binelui comun.

II. că: autoritatea propriu zisă, nu și are origina în investire sau în contract etc.

Alegerea sau pactul conferă individului, numai dreptul de a comanda. El determină pe individ să se bazeze pe el. Cu un cuvânt nu se însărcinează cineva, cu o autoritate, dar se decide prin cine, trebuie să fie exercitată această autoritate.

Șeful rămâne deci, mandatarul binelui comun. Acest bine marchează limitele autorității sale, și-i dă forța convenită.

Dar «*Servire regnare est*». A comanda este a servi binele comun, dar a servi acest bine, este a domni a avea putere imperativă. Forța și dreptul merg împreună.

Actul propriu și specific al șefului, față de supușii săi este *ordinul*.

A *da ordin* este esențial o operă de inteligență. Rațiunea șefului este însuflețită prin voința, de a ajunge la binele social. Și acest ordin arată adevărata autoritate a șefului, adică virtuțile care-l califică. Cu privirea fixată pe de-o parte la variatele fapte și circumstanțe, iar pe de alta la principiile morale imutabile, șeful discernă și hotărăște, cum să se înfăptuească principiile.

Odată ordinul dat, nu rămâne pentru *supus*, de cât executarea.

Conceptia supunerii însă, ca și aceia a autorității de conducere, este eminent morală.

Pentru cel subordonat, ordinul șefului este vocea autorității sale, este vocea puterii dreptului său. Și această voce vorbește conștiinței sale, caută să-i lege cât mai mult această conștiință. De unde urmează că supunerea este o datorie.

Fără îndoială că hotărârile sau ordinele concrete ale unei autorități omenești, sunt failibile. Ele pot fi așezate la marginea binelui comun. Aceste ordine pot aduce deci, obligațiuni condiționate, cu corecțiuni de equitate etc. Principiul va rămâne însă principiu și în virtutea lui în virtutea titlului acreditat, *autoritatea socială leagă totdeauna conștiințele*.

Pentru voința liberă a subordonatului, datoria de supunere, implică în sine: pe deoparte iubirea ordinului primit, iar pe de alta cheltuiala de energie și forță, pentru executarea sau realizarea lui.

Și v'ați nutrit cu coaje de pâine uscată sau cu mămăligă, luni de zile, și hainele au început să vi se roadă și ajutoarele picurau numai. Erați fericiți că ați scăpat cu fața curată, fiindcă amândoi erați: «politisch verdächtig», în ochii foștilor sugrumători de conștiințe omenești.

Odată, după încheierea păcii, mi-ai povestit o scenă și o dau și eu mai departe, fiindcă e omenească și fiindcă omul zilelor noastre cred că e dator să răspândească tot ce poate să ridice în vază omeneșul.

Tata murise și eram numai noi doi în sufragerie. Ba am uitat pe cineva, pe șoricarul nostru, pe Fifi, care ne urmărea cu ochii, arătându-și albul ochilor și ridicând, din când în când, din urechile-i mătăsoase.

— «Intr'o zi era să o pășim», mi-ai povestit, mamă. «Eram în Rusia și armata germană pătrunse și pe la noi. La o gară s'a întâlnit treaul nostru cu un tren plin de armată germană și austro-ungară. Un băiat din trenul nostru n'are ce face și răspunde întrebărilor unor unguri, soldați, de unde sântem: «din Ardeal». Minte de copil, ce să zici! Era să se pornească furtuna. Va să zică: valahi refugiați! Vestea a mers din gură n gură. Ochii începeau să ne caute,

pumnii să se arate. — Atunci un ofițer german a sărit într'ajutor: «Lăsați-i, pentru Dumnezeu! Nu vedeți? Oameni năcăjiți și ei!» Eu am prins vorba și l-am întrebat: «da dă de unde ești?» — «Din Bavaria», mi-a răspuns. «Am și eu o mamă bătrână acasă!» (dahoam! — acasă — în dialect) Și s'a gândit bavarezul la maică-sa și am spus și eu: «Și noi avem copii!» și... mamele au potolit ciocnirea ce ar fi putut să se nască. Trenurile au apucat-o în părți opuse. În preajma sărbătorilor...

Și m'ai mângăiat, mamă, cu mâna ta, care știa să mângăie atât de dragăstos — și ne-am înțeles atât de bine împreună!

... Erai tu de «moda veche», fiindcă trecuseși de 60? O, de sigur, de «moda veche», când rosteai — ca Maistorul Anton, dintr'o piesă teatrală a lui Hebbel — că: «nu mai pricepi lumea!», fiindcă în tinerețea ta, când erai fată, bunica îți da peste mână și te întreba: «Vrei să fi ca «ale rele»?», când te încumetai să-ți ridici fusta, ca să se vadă chiar și numai o palmă din ciorap! (Astăzi? Dar ce nu se vede astăzi din picior?) De «moda veche», fiindcă rămăseseși pe lângă Georges Ohnet și Eschtrut, câtă vreme romanele la modă îți inspirau oroare. De «moda veche», fiindcă ți-neai la

Se cere negreșit, ca ordinul, să fie bine înțeles și bine asimilat de cel supus. În el, trebuie să se vadă scopul și adevăratele exigențe.

Departe deci, de a avea caracterul degradant și de a fi considerat ca simplu pasiv, sau ca o mașină de lucru, cel ce se supune, face un act esențialmente uman, în care întră desfășurarea energiilor de inteligență și de voință.

Se vorbește și se scrie mult de dezvoltare a individului, care se manifestă istoricește, prin suprimarea anumitor formule de autoritate.

Progresul însă, trebuie privit ca un ce, ce ridică în interiorul societății naturale pe individ, de la un tip de autoritate, la un altul mai perfect.

Acest progres, îl aduce transformarea socială, prin o evoluție atât în structură internă a societății, cât și în raporturile sociale. Aceste raporturi de dependență personală, se substituie în o măsură legitimă însă, la raporturile de supunere directă, față de binele comun, față de idealul social.

Acest progres are deci, ca punct de plecare, o ascensiune individuală, ce face numai să dispară anumite defecte sau insuficiențe omenești ale individului.

Știm însă, că atunci când este vorba de un progres social, efortarea izolată a unui singur individ nu este suficientă pentru vre-o înfăptuire temeinică și de acela, individul supus unui tip de autoritate, pe care o civilizație mai avansată ar putea-o înlocui, se găsește de multe ori contrariat, ca și acel, ce rămâne tradiționalist, față de un progres sau de un tip nou de autoritate.

Antimoniile, revoltele, etc. se nasc deci, pe de o parte între perfecțiunea individului și obligativitatea supunerii la autoritatea socială învechită; iar pe de alta între perfecțiunea autorității și slăbiciunea mentalității individului.

Ar fi bine negreșit, ca organizația socială și autoritatea respectivă, să meargă paralel cu perfecțiunea umană a supușilor.

Nici într'un caz însă aceasta din urmă calitate, nu drept supușilor, de a neglija majoritatea de a blama sau de a nu respecta autoritatea.

Din contră, perfecțiunea individuală, face pe un executant și mai conștient de conștiința insubordonatției sale și mai voluntar în aplicarea ordinului primit.

Când ordinul considerat ca natural, primește prin grația divină, ceva supranatural, precum este cazul în

autoritatea bisericească (de care vom vorbi mai târziu), relațiile între comandă și supunere nu se schimbă, din contră, se fortifică și mai mult.

Autoritatea cu puterea dreptului și supunerea, constituie deci, dubla mișcare în care se realizează perfecțiunea individuală, familiară, socială și pot zice universală. (Urmează).

INFORMAȚIUNI

Hristos a 'nviat! Cătoror și colaboratorilor noștri le urăm să petreacă, în sănătate și sufletească mulțumire, sărbătoarea Sfintei Învieri!

Arhiepiscopul nonagenar. P. S. Sa Arhiepiscopul și vicarul episcopesc dela Caransebeș, Filaret Musta, a împlinit la 20 Martie în acest an nouă decenii de viață. Cu această ocazie fiii eparhiei ortodoxe-române a Caransebeșului smerit s'au închinat distinsului Arhiepiscop, dorind sănătatea Aceluia, care într'un lung șir de ani a străjuit cu înțelepciune la candelă credinții strămoșești, dând în orice timp pilde luminoase de virtuți creștinești. Ne alăturăm din inimă la aceste bune doriri ale cunoscătorilor și admiratorilor Preasfințitului Arhiepiscop și vicar episcopesc Filaret Musta. Dumnezeu să ni-L ocrotească și mai departe!

Deputat, la adunarea eparhială a Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu, în cercul Deva, din cler a fost ales Părintele Protoereu Matei Volleanu, Consilier arhiepiscopesc în Sibiu.

După o sută de ani. Se vor împlini la toamnă o sută de ani, de când s'a urcat în scaunul episcopesc dela Arad — după seria de episcopi sârbi — românul Nestor Ioanovici din Ardeal, arhimandrit pe atunci la Mănăstirea Bezdinului. Secția culturală a consiliului eparhial din Arad a fixat, zilele acestea, cadrele generale ale jubileului, ce se va ține la centenara aniversare din toamnă. Programul amănunțit, care va cuprinde acte de manifestare culturală și bisericească, se va întocmi și publica la timpul său.

Invalizii de război au ținut în București o adunare, în care au hotărât să ceară dela guvern: 1. Să li se dea

la toți pământ; 2. Călătorind pe tren să plătească numai jumătate taxa pentru bilet; 3. Cei dela orașe să fie ajutați cu împrumuturi ieftine, să și poată construi case; 4. Invalizii de război să fie colonizați în județele dela frontiera țării; 5. Pensiunea pentru văduvele și orfanii de război și pentru invalizii neputincioși să fie mărită.

† Iustin Teglariu, paroh ortodox român în Deag, protopopiatul Murăș-Ludoș, după un morb îndelungat a răposat în Domnul Luni, în 25 Martie 1929, în etate de 58 ani și după 32 ani de preoție. În mormântarea a avut loc Miercuri în 27 Martie a. c. în comuna Deag.

Odihnească în pace!

Muzeul unirii. Din prilejul împlinirii a 10 ani dela unirea Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu patria mamă, «Asociațiunea», în înțelegere cu guvernul și cu comitetul instituit pentru aranjarea serbărilor, — a hotărât ca, întru pomenirea de veci a zilei de 1 Decembrie 1918, să ia asupra sa sarcina de a întocmi **Muzeul Unirii**, care va cuprinde: Obiectele și documentele istorice în legătură cu afirmarea romanității părților ardeleni, a pregătirii și înfăptuirii unirii. Asociațiunea face apel călduros la publicul românesc și în special la toți aceia cari au avut rol în pregătirea și desfășurarea evenimentelor, să vină într'ajutor, fiecare cu ce poate, pentru înzestrarea cât mai grabnică și mai mulțumitoare a acestui Muzeu. Obiectele, colectate sau dăruite, se vor trimite la: Despărțământul Alba al «Astrei» (la mâna dlui dir. al liceului «Mihai Viteazul» I. Sandu) Alba Iulia.

Dela comitetul central al «Avântului». Congresul general al Societății de educație și cultură națională «Avântul» a fost fixat pentru 20 Iulie 1929 la Galați. Până atunci, regionalele sunt obligate să întocmească listele tuturor «Avânturilor», să activeze cât mai intens și să obțină personalitatea morală și juridică.

Președintele sinodului bisericii autocefale rusești din străinătate a adresat o telegramă de felicitare președintelui sinodului albanez recunoscând formarea canonică a bisericii autocefale ortodoxe din Albania.

Guvernul Germaniei și presa de acolo au ținut să se închine în fața rămășițelor pământești ale gloriosului mareșal francez Foch. Ambasadorul german dela Paris a exprimat condolențele sale dnei Foch; ear zările din Berlin au consacrat în unanimitate memoriei marelui comandant al trupelor aliate articole elogioase și s'au descoperit cu respect în fața sicriului său. — Ce-au făcut, în același timp, sașii noștri? Au părăsit demonstrativ incinta camerei, când parlamentul român aducea mareșalului omagiile țării noastre... S'a cam mai dus prudența celebră.

Cercul studențesc Sibian din București aranjează pentru a doua zi de Paști (1 Aprilie) o petrecere studențească la Rășinari, în localul Căminului Cultural. Seara la ora 6 va începe sezaștoarea, iar la ora 9^{1/2} dansul. Anunțul de față este invitație pentru toți cei ce se interesează de manifestările culturale ale studenților.

Unde nu se înjură. Există două țări, unde oamenii nu cunosc sudălmile: una este a — eschimoșilor, ființe blânde, necertărețe, care n'au în graiul lor nici un cuvânt de înjurătură. A doua țară este Abisinia, unde — cum scrie un călător — în jurătura se pedepsea, pe vremuri ca și astăzi, cu moarte. Lupta împotriva vorbelor urâte, la noi și la alții, este cu atât mai îndreptățită.

Și-au legat biserica cu lanțuri locuitorii din satul Gilmoy, din Norvegia, din pricină că vânturile mari ce sânt pe acolo, dărâamă toate clădirile, care nu sânt prea tari și gospodărește clădite. Oamenii atunci și-au legat biserica în lanțuri, să nu pățească cum au pățit cu biserica de mai înainte, care, clădită din lemn, a fost luată de vânt ca o cutie de chibrituri și aruncată în mare.

Comerț cu antichități palestinene. O gazetă palestiniană face critică aspră guvernului englez, pentru că permite să se scoată din Palestina antichități prețioase. Se evidențiază în special 22 antichități în alabastru, bronz, cupru și aur, care au fost găsite de câțiva timp în regiunea dintre Gezer și Ramleh, cumpărate de un american cu prețul de lire 500, și revândute Muzeului din Chicago cu prețul de Lire 2000. Număta gazeta cere grabnice măsuri din partea guvernului.

ȘTIRI LOCALE

Conferențe și sezaștori culturale s'au continuat în zilele din urmă ale postului mare. Profesorul Sergescu a vorbit la cercul militar-civil despre: 50 ani de știință românească; ear profesorul Botez a conferențiat în sala prefecturii județene despre: cultură și sănătate, arătând cum culturalizarea înăurește sănătatea trupeză a poporului. Pe seama măerenilor noștri sibieni s'au organizat sezaștori culturale, ținute în serile de Joi și inițiate de Pr. R. Bucșa și învățătorul I. Dop. Pe lângă coruri și recitări, au vorbit țăranilor, dând povești și îndrumări, profesorii N. Regman și V. Lazar. Roadele bunelor învățături se așteaptă.

CARTI ȘI REVISTE

În Biblioteca Povestirilor morale, de sub direcția părintelui Pr. A. Nanu din Odorhei, tipografia «Minerva», au apărut Nrele 1, 2 și 3, cu titlurile: *Pilat din Pont, În slujba Domnului*, clipe din viața de păstor, *Mântuitorul*, talmăcirii. Un număr 10 Lei. De vânzare: la Librăria Arhidiecezană și la alte librării.

Cântările funebre pentru cor de bărbați publicate de curând de binecunoscutul compozitor *Antoniu Sequens*, profesor de muzică la școala normală din Caransebeș, sânt o prețioasă contribuție la repertoriul modest al muzicii corale românești de acest gen. Această lucrare muzicală este cu atât mai prețioasă, cu cât autorul — pe lângă compoziții proprii — a utilizat și o seamă de frumoase vechi melodii bisericești. Broșura se încheie cu un cântec duios de ultim *ramas bun* la mormântul celui dispărut. Armonizarea firească, lipsită de mulțimea disonanțelor nejustificabile ale modei de azi cum și conducerea melodică ușoară a vocilor ajută ca aceste compoziții să fie studiate cu ușurință. Se poate cumpăra dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, sau la autor cu prețul de 30 lei, spesele de poștă.

Nou volum. A apărut în editura «Ardealul» din Cluj un nou volum de nuvele și însemnări de călătorie al tânărului și talentatului novelist ardelean *Coriolan Bărbat*. În cele peste o sută pagini ale acestui volum, ce poartă titlul «*Anny*», dl Coriolan Bărbat redă într-o formă atrăgătoare portrete psihologice, aspecte sociale și impresii culese atât în țară, cât și în străinătate.

cinste, la cuvântul dat, la iubirea în familie, la dragoste față de ce este curat, sincer, frumos, înălțător de inimi.

Domnișoarele măturăseu că între ele ești ca una din cele tinere, tot atât de veselă și de comunicativă.

Ochii tăi, cei plini de bucurie fără de zăgăzuri, când simțiai că sunt fericit! Ochii tăi, cari spuneau respicat; Atâta am dorit: să știu pe altul mulțumit! — Mănile tale, cari fremătau și se plimbau pe umerii mei, când doreau să sporească satisfacția sufletească: pricinuirea bucuriei mele!

Sări liniștite, petrecute în preajma ta, mamă, cu o carte bună, cu un sfetnic prețios de-a stânga și de-a dreapta!

Sbucium de om ce cugetă, când mototoleam câte o gazetă incendiară și tu mă dojeneai: «Bine, dragă, de ce cetești lucruri cari te supără?»

Și mă năim la tine, mamă și-ți răspundeam, îndurerat: «Nu vreau să citesc, dar citesc alții și se lasă ademeniți și purtați de nas și, iară ajungem în vârtejul lipsit de mineri!»

— «Cum să ajungem?»

— «Iacă, așa! Oamenii cu capu-a mână, și de o parte și de alta, zgândăresc rănilor ce vreau să se cicatrizeze și, iară, se pornește puvoiu!»

— «Tu să fii bun, să fii drept»...

— «Da, mamă, vreau să fiu, dar dacă»...

«Nici un dacă»...

Oricât ai suferit, oricât ai pățit fără de vină, tu nu-ți pierduși încrederea în dreptate, în adevăr și nu-ți puteai închipui ca milioane de ființe nevinovate să fie smulse de nou, într'un dans macabru apocaliptic...

Doi ani, la Paști, de când mâinile tale neobosite s'au încrucișat pe piept!

Odată, stând pe banca de la mormintele voastre, am zărit cum fășnește un iepuraș dintr'un stuț apropiat. Ți-era frică de groapă și de întunecul ei! Vei avea parte de alt simțământ, acolo, unde te afli? Vor străbate și ființa ta, părăsită de trupul vremelnic, fiorii primăverii, care se apropie cu pași grăbiți? Ai să poți discerne sufletele oamenilor și ai să le poți șopti la ureche: «fiți oameni! Împăcați-vă! Fiecare are acasă (dahoam!) câte o mamă!»?

Stai singur în odată. Scaunul-leagăn e orfan. La întrebările mele capăt, drept răspuns, alte semne de întrebare.

Și plec capul și-l ridic, mai apoi, resolut: «Mamă! medicina ta ar putea tămădui inimile însăngerate! Rugarea ta: «fiți oameni!» ar trebui să învingă, căci... altfel, altfel Paștile ar fi un simulacru...

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.